

Більше незахищених суспільних груп отримують доступ до безоплатної правової допомоги

03 січня 2017 року Петро Порошенко підписав Закон України «Про Вищу раду правосуддя», як повідомляє офіційне інтернет-представництво Президента України. Цим документом, зокрема, внесені зміни до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» в частині розширення кола осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу. Зазначені зміни набрали чинності з 5 січня 2017 року («Голос України» опублікував Закон України «Про Вищу раду правосуддя» 04 січня 2017 року).

Метою зазначених законодавчих новел є посилення соціальних гарантій шляхом розширення кола осіб, які мають право на гарантовану державою безоплатну вторинну правову допомогу (тобто, можливість отримати адвоката за рахунок держави для вирішенні життєвих питань у правовий спосіб).

Насамперед, йдеться про внутрішньо переміщених осіб та осіб, які до сьогодні лише претендували на отримання такого статусу, яким надаватимуть всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 ЗУ «Про безоплатну правову допомогу».

Така ж соціальна гарантія встановлена для осіб, які претендують на отримання статусу учасника бойових дій. Крім того, безоплатна вторинна правова допомога ветеранам війни, у тому числі учасникам бойових дій, іншим особам, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», надаватиметься не лише з питань їх соціального захисту, як це було до прийняття зазначених змін, а з будь-яких інших питань.

Також суттєво змінилися підходи до визначення рівня малозабезпеченості:

- по-перше, особа матиме таке право, якщо її дохід не перевищує двох прожиткових мінімумів;
- по-друге, враховуватиметься середньомісячний дохід особи, яка звертається за допомогою, а не середньомісячний сукупний дохід сім'ї, як це було дотепер.

Внесені зміни враховують об'єктивну потребу у забезпеченні доступу до безоплатної правової допомоги особам, які мають дохід, що дорівнює прожитковому мінімуму або навіть більше, проте є недостатнім для самостійної оплати правових послуг. Крім того, прийняті зміни зроблять особу незалежною від доходів інших членів сім'ї у питанні звернення за безоплатною правовою допомогою. Насамперед, це уможливить звернення за такою допомогою осіб, законні інтереси та права яких порушуються в сім'ї.

Закон України «Про Державний бюджет на 2017 рік» стаття 7 передбачає протягом року поступове збільшення прожиткового мінімуму:

Соціальні і демографічні групи населення	Розмір прожиткового мінімуму		
	01.01.2017 - 30.04.2017	01.05.2017 - 30.11.2017	01.12.2017 - 31.12.2017
Працевдатні особи	1600 грн.	1684 грн.	1762 грн.
Особи, які втратили працевдатність	1247 грн.	1312 грн.	1373 грн.

Отже, відтепер **пенсіонерам та особам з інвалідністю**, які отримують пенсію або допомогу у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб правові послуги надають адвокати та штатні юристи центрів з будь-яких правових питань.

За більш детальною інформацією можна звернутися до Ніжинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (**м. Ніжин, вул. Богуна, 8 (3-й поверх) або за телефоном (04631) 2-40-05**) та його структурних підрозділів (бюро правової допомоги), а також за номером цілодобової телефонної лінії – **0 800 213 103**.

Стаття 14. Суб'єкти права на безоплатну вторинну правову допомогу

Право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають такі категорії осіб:

1) особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб - на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону";

2) діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону;

2-¹) внутрішньо переміщені особи - на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

2-²) громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних з отриманням довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, до моменту отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи";

8) особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону, з моменту подання особою заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні, до прийняття остаточного рішення за заявою, а також іноземці та особи без громадянства, затримані з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення, з моменту затримання;

9) ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань, - "на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону";

9-¹) особи, які перебувають під юрисдикцією України і звернулися для отримання статусу особи, на яку поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, - до моменту прийняття рішення про надання такого статусу";

10) особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, протягом розгляду справи в суді;

11) особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, протягом розгляду справи в суді;

12) особи, реабілітовані відповідно до законодавства України, - на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, стосовно питань, пов'язаних з реабілітацією.

2. Право на безоплатну вторинну правову допомогу мають громадяни держав, з якими Україна уклала відповідні міжнародні договори про правову допомогу, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також іноземці та особи без громадянства відповідно до міжнародних договорів, учасником яких є Україна, якщо такі договори зобов'язують держав-учасниць надавати певним категоріям осіб безоплатну правову допомогу.